

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 9.11.2010
COM(2010) 680 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

**Становище на Комисията относно кандидатурата на Албания за членство в
Европейския съюз**

{SEC(2010) 1335 окончателен}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

Становище на Комисията относно кандидатурата на Албания за членство в Европейския съюз

А. ВЪВЕДЕНИЕ

а) Кандидатура за членство

Албания представи кандидатурата си за членство в Европейския съюз на 28 април 2009 г. На 16 ноември 2009 г. Съветът на Европейския съюз поиска от Комисията да представи становището си относно тази кандидатура в съответствие с процедурата, описана в член 49 от Договора за Европейския съюз, в който се посочва: *„Всяка европейска държава, която зачита ценностите, посочени в член 2, и се ангажира да ги насърчава, може да поиска да членува в Съюза. Европейският парламент и националните парламенти се информират за тази молба. Държавата заявител подава молбата си до Съвета, който се произнася с единодушие, след консултация с Комисията и след одобрението на Европейския парламент, прието с мнозинство от неговите членове. Вземат се предвид критериите за присъединяване, одобрени от Европейския съвет.“*

В член 2 се посочва, че *„Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите-членки в общество, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.“*

Това е правната рамка, съгласно която Комисията представя настоящото становище.

На заседанието си през юни 2000 г. във Фейра Европейският съвет призна, че държавите от Западните Балкани, които участват в Процеса на стабилизиране и асоцииране, са „потенциални кандидатки“ за членство в ЕС. Европейската перспектива за тези държави беше потвърдена на Европейския съвет в Солун през юни 2003 г., когато бе приет „Планът от Солун за Западните Балкани“. Този план продължава да бъде крайгълният камък на политиката на ЕС за региона.

На заседанието на Европейския съвет през декември 2006 г. ангажиментът на ЕС, *„че бъдещето на Западните Балкани е в Европейския съюз“* бе повторен и отново бе изтъкнато, че *„напредъкът на всяка държава към членство в Европейския съюз зависи от индивидуалните ѝ усилия да спазва критериите от Копенхаген и изискванията на Процеса на стабилизиране и асоцииране. Задоволителните резултати, постигнати от дадена държава при изпълнението на нейните задължения, произтичащи от Споразумението за стабилизиране и асоцииране (ССА), включително разпоредбите, свързани с търговията, представляват основен елемент, на който се основава ЕС при разглеждане на всяка молба за членство.“* На министерската среща ЕС—Западни

Балкани, която се проведе на 2 юни 2010 г. в Сараево, ЕС повтори недвусмисления си ангажимент по отношение на европейската перспектива на Западните Балкани, както и това, че бъдещето на тези държави е в Европейския съюз.

В съответствие с изискванията на Договора настоящата оценка е изготвена спрямо критериите за присъединяване, установени от Европейския съвет. През юни 2003 г. в Копенхаген Европейският съвет заключи, че:

„Дадена страна ще се присъедини към Европейския съюз, когато бъде в състояние да поеме произтичащите от членството задължения, като изпълни поставените икономически и политически условия.

Членството изисква:

страната кандидатка да е постигнала стабилност на институциите, гарантиращи демокрацията, правовата държава, зачитането на правата на човека и зачитането и закрилата на малцинствата;

наличието на функционираща пазарна икономика, както и способност за справяне с конкурентния натиск и пазарните сили в Съюза;

способност за поемане на задълженията, произтичащи от членството, включително придържане към целите за политически, икономически и паричен съюз“.

Капацитетът на Съюза да приема нови членове, запазвайки същевременно устрема на европейската интеграция, също е важно съображение, което е в интерес както на Съюза, така и на страните кандидатки.

На заседанието си през декември 1995 г. в Мадрид Европейският съвет отбеляза нуждата от *„създаването на условия за постепената и хармонична интеграция на страните [кандидатки], по-специално чрез развиването на пазарната икономика, приспособяването на административните им структури и създаването на стабилна икономическа и парична среда.“*

Условията на Процеса на стабилизиране и асоцииране (ПСА) бяха определени от Съвета на 31 май 1999 г. Те включват сътрудничество с Международния наказателен трибунал за бивша Югославия (МНТБЮ) и регионално сътрудничество. Тези условия са основен елемент от ПСА и са интегрирани в Споразумението за стабилизиране и асоцииране с Албания, което влезе в сила през април 2009 г.

През декември 2006 г. Европейският съвет прие, че *„стратегията за разширяването, основана на консолидиране, изпълнение на конкретни условия и комуникация, в съчетание със способността на ЕС да приема нови членове, представлява основата за подновен консенсус за разширяването“.*

В настоящото становище Комисията прави анализ на кандидатурата на Албания въз основа на капацитета на страната да изпълни критериите, определени от Европейския съвет в Копенхаген през 1993 г., и изискванията на ПСА. Също така са разгледани постигнатите от Албания резултати при изпълнението на нейните задължения по Споразумението за стабилизиране и асоцииране, включително разпоредбите, свързани с търговията. При изготвянето на становището е следвана методика, използвана и при предишни становища, като са направени някои адаптации, отразяващи подновения консенсус за разширяването от 2006 г. Комисията организира няколко експертни мисии в Албания, чиято работа бе съсредоточена основно в областите, обхванати от политическите критерии. Тази методика даде възможност за изготвянето на надеждна

оценка на административния капацитет на албанските институции и начина, по който се прилага законодателството, и спомогна за по-ясното очертаване на оставащите предизвикателства и приоритетите за бъдещи действия. Комисията анализира както настоящата ситуация, така и перспективите в средносрочен план. За целите на настоящото становище и без да се посочва бъдеща дата на присъединяване, средносрочната перспектива е определена като петгодишен период.

Докладът, съдържащ подробния анализ, на който се основава настоящото становище, е оповестен публично като отделен документ (*Аналитичен доклад, придружаващ становището относно кандидатурата на Албания за членство в Европейския съюз*¹). В съответствие с подновения консенсус за разширяването аналитичният доклад съдържа също така първоначални прогнози за отражението върху основни области на политиката и сектори (свободно движение на работници, селско стопанство и развитие на селските райони, регионална политика и финансови и бюджетни разпоредби). На по-късен етап от предприсъединителния процес Комисията ще представи по-подробни оценки на въздействието за тези основни области на политиката. Освен това договорът за присъединяване на Албания ще доведе до техническо адаптиране на институциите на ЕС съгласно Договора за Европейския съюз.

б) Отношения между ЕС и Албания

Вследствие на създаването на парламентарна република през март 1991 г. Европейската общност установи отношения с Албания през юни 1991 г.

През 1992 г. влезе в сила споразумение за търговия и сътрудничество между ЕС и Албания. Икономическото сътрудничество бе засилено през 1999 г., когато за Албания бяха въведени автономни търговски преференции от ЕС и албанските стоки за износ получиха безмитен достъп до пазара на ЕС.

През април 2009 г. влезе в сила **Споразумение за стабилизиране и асоцииране между ЕС и Албания**², което замени Временното споразумение относно търговията и въпросите, свързани с нея, влязло в сила през декември 2006 г. Като цяло Албания безпроблемно изпълнява задълженията, произтичащи от Споразумението за стабилизиране и асоцииране, включително разпоредбите, свързани с търговията. При възникването на проблеми Албания винаги е била готова да даде конструктивни предложения за преодоляването им.

От 2001 г. досега бяха проведени срещи на министерско равнище между ЕС и Албания, на които бе воден политически диалог. Съвместният комитет, създаден съгласно Временното споразумение, е имал три заседания в периода между 2006 г. и 2008 г. През май 2009 г. и 2010 г. бяха организирани заседания на Съвета за стабилизиране и асоцииране. Първото заседание на Комитета за стабилизиране и асоцииране се състоя през март 2010 г. През 2009 г. и 2010 г. бяха проведени заседания на подкомитетите.

През 2004 г. Съветът прие първото **Европейско партньорство** с Албания³. През февруари 2008 г. Съветът прие ново Европейско партньорство с Албания⁴.

¹ SEC (2010) 1335 от 9.11.2010 г.

² ОВ L 107, 28.4.2009 г., стр. 166.

³ ОВ L 35, 7.2.2006 г., стр. 1.

⁴ ОJ L 080, 19.3.2008 г., стр. 1.

По отношение на диалога относно либерализирането на визовия режим Албания постигна важен напредък в различните области от пътната карта. Вследствие на това на 27 май 2010 г. Комисията представи предложение за премахване на задължението за виза за албанските граждани, което зависеше от изпълнението на оставащите критерии. Предложението бе прието от Европейския парламент на 7 октомври и от Съвета на 8 ноември 2010 г. От 2006 г. е в сила споразумение за обратно приемане между Европейския съюз и Албания.

Албания стана пълноправен член на Енергийната общност в Югоизточна Европа, след като подписа Договора за енергийна общност през октомври 2005 г. и той влезе в сила на 1 юли 2006 г. Страната подписа споразумението за Общоевропейско авиационно пространство през юни 2006 г.

Албания участва активно в договореностите относно извършвания от ЕС икономически и фискален надзор и докладване, които се прилагат по отношение на страните потенциални кандидатки от 2006 г. насам.

Националната стратегия за развитие и интеграция (2007—2013 г.) е основният стратегически документ на албанското правителство, в който то посочва своите дългосрочни цели за развитието на страната и интеграцията ѝ в ЕС.

Европейският съюз е най-важният търговски партньор на Албания с дял от 80 % в общия външнотърговски обем на страната за 2009 г.

Албания получава **финансова помощ от ЕС** от 1991 г. насам. ЕС е поел задължения на обща стойност над 565,7 млн. EUR за Албания през периода 1999—2010 г. Между 1999 г. и 2006 г. Албания е получила помощ в размер на 259,6 млн. EUR по програма CARDS на ЕС. През 2007 г. CARDS бе заменена от програмата по Инструмента за предприемачествена помощ (ИПП), по който Албания е получила помощ в размер на 306,1 млн. EUR за периода 2007—2010 г. Целта на ИПП е да подкрепи процеса на реформи в страната в контекста на европейската интеграция, като специално внимание се отделя на изграждането на институции, въвеждането на достиженията на правото на ЕС и подобряването на социално-икономическите условия, както и на опазването на околната среда и устойчивото развитие. Освен това се предоставя финансова и институционална подкрепа за гражданското общество.

През май 2005 г. бе ратифицирано рамково споразумение между Европейската общност и Албания за участието в програми на ЕС. Към настоящия момент Албания участва активно в три програми на ЕС: Седмата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие (2007—2013 г.), Програмата за предприемачество и иновации, която е част от Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (2007—2013 г.), и програма „Европа за гражданите“. Средствата от ИПП се използват за покриване на част от разходите по участието в трите програми.

Б. КРИТЕРИИ ЗА ЧЛЕНСТВО

1. ПОЛИТИЧЕСКИ КРИТЕРИИ

Настоящата оценка е направена въз основа на критериите от Копенхаген, свързани със стабилността на институциите, гарантиращи демокрацията, правовата държава,

зачитането на правата на човека и зачитането и закрилата на малцинствата, и въз основа на изискванията на Процеса на стабилизиране и асоцииране.

Албания е парламентарна **демокрация**, основана на конституционна и законодателна рамка, която съответства до голяма степен на европейските принципи и стандарти. Съществува пълен консенсус относно целта за членство в ЕС. Въпреки това демократичните институции все още не са достатъчно ефективни и стабилни. Парламентарните институции и процедури не функционират правилно, в резултат на което парламентът не упражнява ефективен надзор и контрол върху правителството, а критичният му поглед върху законодателната дейност е непълноценен. Политическият диалог е неконструктивен и изпълнен с конфликти, което се дължи отчасти и на политическата безизходица, в която се намира страната от изборите през юни 2009 г. насам. Това възпрепятства работата на парламента и пречи на осъществяването на нужните реформи в политиката въз основа на консенсус. Правителството и опозицията носят заедно отговорността за намиране на решенията, които са необходими за напредъка на страната в процеса на интеграция в ЕС, като действат прозрачно и безусловно спазват конституцията. Освен това съществуват недостатъци в прилагането на законодателството. Правната рамка на публичната администрация и системата на държавната администрация отговарят до голяма степен на европейските стандарти и практики. Правилното прилагане на правната рамка обаче буди безпокойство, а държавната администрация е много политизирана, липсва прозрачност при назначенията и се наблюдава голямо текучество на служители.

Според оценката на ОССЕ/СДИЧП парламентарните избори, проведени през юни 2009 г., отговарят на повечето международни стандарти и има подобрене в сравнение с предишни практики. И все пак бяха установени недостатъци и бяха направени редица препоръки за провеждането на избори в бъдеще, включително за решаване на въпроса с политизирането на процедури като преброяването на гласовете. Препоръките все още не са довели до извършването на задоволителна законодателна реформа, която е необходима за бъдещи избори.

През последните години Албания укрепи **принципа на правовата държава**, като осъществи законодателни и институционални реформи в съдебната власт и в борбата с корупцията и организираната престъпност. Административният капацитет, особено този на правоприлагащите органи, бе увеличен. Реформите обаче продължават да бъдат непълни и се наблюдават значителни недостатъци по отношение на независимостта, прозрачността и отчетността на съдебната система. Освен това липсват надеждни резултати, доказващи, че борбата с корупцията и организираната престъпност е ефективна.

Процесът на реформи в съдебната власт продължава. Все още обаче предстои да бъде изготвена всеобхватна и координирана стратегия за реформи в съдебната власт и да бъдат приети важни закони, включително за административните съдилища и структурата на Висшия съдебен съвет. Цялостното функциониране, ефективността и независимостта на съдебната власт продължават да бъдат сериозно безпокойство. Липсва прозрачност при назначаването, повишението, прехвърлянето и оценяването на съдиите и съществуват значителни слабости в системата за извършване на проверки в съдебната власт. Случаите на незачитане на решенията на конституционния съд от страна на правителството през последните години и политизирането на гласуването за председател на Конституционния съд и председател на Върховния съд будят безпокойство, тъй като поставят под въпрос основни принципи като независимостта на

съдебната власт и спазването на принципа на правовата държава. Човешките и финансовите ресурси и инфраструктурата са неподходящи и трябва да бъдат подобро, за да могат съдилищата да функционират ефективно.

През последните години Албания положи усилия да изготви правна и институционална рамка за борба с корупцията, която до голяма степен вече е налице. Въпреки това корупцията е широко разпространена в много области и представлява особено сериозен проблем. Особено безпокойство будят корупцията в съдебната власт, системата за възстановяване и обезщетяване на правото на собственост и широко разпространената практика на подкупи в здравеопазването. Липсата на прозрачност при финансирането на политическите партии, която дава възможност за неуместно влияние в политиката, е значителен проблем. Необходимо е Албания да довърши правната рамка в сферата на борбата с корупцията и да преодолее препятствията, които стоят пред ефективното разследване на съдии, министри и депутати и които са свързани с неограничения имунитет на лицата, заемщи тези публични длъжности. Необходимо е стратегията и планът за действие за борба с корупцията да бъдат изпълнени изцяло и да бъдат постигнати надеждни резултати в дейното разследване и съдебно преследване, както и в повдигането на обвинения и издаването на присъди при установени случаи на корупция на всички нива.

В сферата на борбата с организираната престъпност Албания установи законодателна и институционална рамка, която е до голяма степен целесъобразна. Реформата на правоприлагащите органи и подходящите ресурси и оборудване, с които те разполагат, допринесоха за противопоставянето на този феномен. Ефективното прилагане на новото законодателство и професионализмът на новите структури и системи трябва обаче да бъдат допълнително доказани на практика. Необходимо е да се водят дейни разследвания, а по случаите, при които разследването е приключило успешно, трябва да бъдат издавани присъди. Дейностите на групи на организираната престъпност в Албания, които имат отражения извън територията на страната, продължават да бъдат сериозно безпокойство. Сътрудничеството на международно равнище, особено със съседните държави, трябва да бъде засилено.

Албанската правна и стратегическа рамка за политика в сферата на **правата на човека и зачитането и закрилата на малцинствата** до голяма степен е създадена и като цяло отговаря на европейските и международните стандарти. Институционалната рамка е целесъобразна. Съществуват обаче известни пропуски в законодателството и в изпълнението на съществуващите стратегии и планове за действие. Необходимо е администрацията, съдебната власт и правоприлагащите органи да познават по-добре стандартите, свързани с човешките права, и да бъдат ангажирани със спазването им в по-голяма степен.

Правата на човека се зачитат в Албания до голяма степен. Някои въпроси обаче продължават да бъдат безпокойство. Реституирането, узаконяването и обезщетяването на собственост се уреждат от разпокъсано законодателство и множество агенции с припокриващи се правомощия, чиято система е толкова сложна, че застрашава ефективното зачитане на правата на човека в тази област. Европейският съд за правата на човека неколккратно осъжда Албания за нарушаване на принципа на справедлив процес в тази сфера. Друг въпрос, който буди сериозно безпокойство, е свързан с условията за задържане и отношението към задържаните лица в полицейските участъци, предварителния арест и затворите. Независимостта на медиите е застрашена заради упражняването на политическо влияние и налагането на бизнес интереси.

Домашното насилие е постоянен феномен, който засяга много семейства, но борбата с него не е системна. Правната и институционална рамка за борба с дискриминацията бе значително подобрена, като бе създадена Служба на комисаря за закрила от дискриминация. Въпреки това ромите, хората с увреждания и представителите на хомосексуалната, бисексуалната и транссексуалната общност продължават да бъдат дискриминирани. Равенството между половете не е изцяло постигнато в действителност, особено в сферата на трудовата заетост и достъпа до икономическа помощ. Има известни пропуски в законодателството, уреждащо правата на човека, по-конкретно поради факта, че все още предстои да бъде приет цялостен закон за правата на детето. Освен това работата на националните институции за правата на човека е възпрепятствана от закъсненията при назначаването на нов омбудсман, което се чака от началото на 2010 г.

Въпреки че Албания няма рамков закон за малцинствата, зачитането и закрилата на малцинствата са гарантирани до голяма степен. В действителност са признати конкретни права за три „национални“ и две „етно-езикови“ малцинства, както са определени от властите. Съществува обаче непоследователност при прилагането на тези права. Заради липсата на точни данни за малцинствата не може да бъдат изготвени целесъобразни политики. Очаква се този въпрос да бъде решен при следващото преброяване на населението през 2011 г., като бъдат спазени международните стандарти. Назначаването на лица, принадлежащи към малцинствата, в сферата на публичната администрация трябва да бъде по-разпространено, а участието им в политиката — по-голямо. Прилагането на съществуващата стратегическа рамка за подобряване на живота на ромите е недостатъчно. Представителите на ромското малцинство живеят при много тежки условия и имат ограничен достъп до трудова заетост, образование и социални услуги.

Албания до голяма степен изпълнява изискванията на **Процеса на стабилизиране и асоцииране**. Страната е силно ангажирана с регионалното сътрудничество. Тя играе конструктивна роля в региона и участва активно в регионалните инициативи. Двустранните отношения със съседните държави като цяло са добри. Албания е страна по Римския статут. Въпреки това тя ратифицира двустранно споразумение за имунитет със Съединените щати относно Международния наказателен съд, което не е в съответствие с общите позиции и водещите принципи на ЕС. Страната трябва да се съобрази с позицията на ЕС.

2. ИКОНОМИЧЕСКИ КРИТЕРИИ

Настоящата оценка е изготвена въз основа на критериите от Копенхаген, свързани със съществуването на **функционираща пазарна икономика** и с капацитета за справяне с **конкурентния натиск** и пазарните сили в Съюза.

Албания постигна широк консенсус на национално равнище за принципите на икономическата си политика и отбеляза резултати при извършването на икономически реформи. Макроикономическата стабилност на страната достигна равнище, което се смята за достатъчно, за да могат икономическите оператори да вземат решения в предвидима среда. Възприетият през последните години набор от макрополитики бе целесъобразен и доведе до нива на растеж, надхвърлящи 5 %, а активността, макар че намаля, се запази положителна и през 2009 г. въпреки кризата. Инфлацията продължи да бъде ниска. Свободното взаимодействие на пазарните сили е в процес на развитие

чрез приватизацията. Цените и търговията са до голяма степен либерализирани. Значим напредък бе постигнат в улесняването на навлизането на нови участници на пазара. Банковата система бързо се разрасна благодарение на приватизацията и навлизането на чуждестранни дружества. Държавната помощ бе намалена. Степента на интеграция с ЕС по отношение на търговията и инвестициите се запази висока.

Неотдавна обаче настъпи обрат във фискалната консолидация и страната продължава да бъде уязвима от макрофинансова гледна точка заради високия публичен дълг. Ниският износ и публични инвестиции доведоха до значителен и постоянен дисбаланс по текущата сметка. Широко разпространената практика на неофициална заетост продължава да нанася тежки вреди на пазара на труда, а безработицата се запазва висока – 13,8 % през 2009 г. Достъпът до финансиране продължава да бъде предизвикателство за малките предприятия. Слабостите в прилагането на принципа на правовата държава създават пречки пред бизнеса, а прехвърлянето и признаването на правото на собственост продължават да бъдат сериозен проблем. Образователната система все още не е в състояние да направи така, че работната ръка да придобие уменията, необходими на променящия се пазар на труда. Нужни са допълнителни инвестиции в инфраструктурата. Необходимо е да се отдели по-голямо внимание на гарантирането на надеждни енергийни доставки и финансова жизнеспособност на сектора на електроенергията. Сивата икономика продължава да бъде сериозно предизвикателство.

3. СПОСОБНОСТ ЗА ПОЕМАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ЧЛЕНСТВОТО

При оценяването на способността на Албания да поеме задълженията, произтичащи от членството, са използвани следните показатели:

- задълженията съгласно Споразумението за стабилизиране и асоцииране;
- напредъкът при приемането, изпълнението и прилагането на достиженията на правото на ЕС.

Като цяло Албания безпроблемно изпълнява задълженията, произтичащи от Споразумението за стабилизиране и асоцииране, но е необходимо да се обърне надлежно внимание на спазването на сроковете за изпълнение на поетите от нея ангажименти. Доскоро имаше известни пропуски и при изпълнението на някои разпоредби, свързани с търговията (а именно клаузата за запазване на съществуващото положение, свързана с облагането на вноса).

Албания прие национална стратегия за развитие и интеграция (2007—2013 г.), която представлява всеобхватен и амбициозен план, предвиждащ сближаване на националното законодателство с достиженията на правото на ЕС. През последните години страната положи значителни усилия, за да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС, по-специално в някои сфери на вътрешния пазар, разпоредбите, свързани с търговията, митниците и данъчното облагане. Въпреки това тя е изправена пред сериозни предизвикателства, свързани с изпълнението и прилагането на законодателството. Като цяло административният и съдебният капацитет продължават да бъдат ограничени и е необходимо страната да полага постоянни усилия за засилването им, за да може да поеме задълженията, произтичащи от членството в средносрочен план.

Ако Албания продължи да полага усилия, би следвало в средносрочен план да разполага с необходимия капацитет за изпълнение на изискванията на достиженията на правото на ЕС в следните области:

- - данъчно облагане
- - политика на предприятията и промишлеността
- - наука и изследвания
- - образование и култура
- - митнически съюз
- - външни отношения
- - външна политика, политика за сигурност и отбрана
- - финансови и бюджетни разпоредби

Албания трябва да положи допълнителни усилия за привеждане на своето законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС и за ефективно прилагане на тези достижения в средносрочен план в следните области:

- - свободно движение на работници
- - право на установяване и свободно предоставяне на услуги
- - свободно движение на капитали
- - обществени поръчки
- - дружествено право
- - политика за конкуренция
- - финансови услуги
- - енергетика
- - икономическа и парична политика
- - статистика
- - трансевропейски мрежи
- - защита на потребителите и здравеопазване

В посочените по-горе области е необходимо да се извърши допълнително адаптиране на правната и институционална рамка, и по-специално да се засилят административният капацитет и капацитетът за прилагане.

Албания ще трябва да положи значителни и постоянни усилия за привеждане на своето законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС и за ефективно прилагане на тези достижения в средносрочен план в следните области:

- - свободно движение на стоки
- - закон за интелектуалната собственост
- - информационно общество и медии
- - селско стопанство и развитие на селските райони
- - безопасност на храните, ветеринарна и фитосанитарна политика
- - рибарство
- - транспортна политика
- - социална политика и трудова заетост
- - регионална политика и координиране на структурните инструменти
- - съдебна власт и основни права
- - правосъдие, свобода и сигурност
- - финансов контрол

В посочените по-горе области е необходимо да се извърши значително адаптиране на правната и институционална рамка и значително да се засилят административният капацитет и капацитетът за прилагане.

По отношение на околната среда е необходимо да бъдат положени много значителни усилия за привеждане на законодателството в съответствие с достиженията на правото на ЕС и за ефективно прилагане на тези достижения. Тези усилия следва да включват значителни инвестиции и засилване на административния капацитет за прилагане на законодателството, за да може в средносрочен план да се постигне ефективно съответствие по най-важните въпроси, сред които е и изменението на климата. Пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС може да се постигне само в дългосрочен план и за него ще са необходими по-големи инвестиции.

В. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕПОРЪКА

Албания е постигнала напредък в изпълнението на критериите, свързани със стабилността на институциите, гарантиращи демокрацията, правовата държава, зачитането на правата на човека и зачитането и закрилата на малцинствата, които бяха приети на Европейския съвет в Копенхаген през 1993 г., както и в изпълнението на изискванията на Процеса на стабилизиране и асоцииране. И все пак е необходимо да бъдат положени значителни допълнителни усилия.

Що се отнася до икономическите критерии, Албания е постигнала известна макроикономическа стабилност. За да се превърне обаче във функционираща пазарна

икономика, както това е определено от Европейския съвет в Копенхаген през 1993 г., страната трябва да доукрепи управлението, да подобри функционирането на пазара на труда, да осигури признаването на правото на собственост и да укрепи принципа на правовата държава. За да може да се справи с конкурентния натиск и пазарните сили в Съюза в средносрочен план, Албания трябва да укрепи своята физическа инфраструктура и човешки капитал и да продължи да осъществява структурни реформи.

Резултатите на Албания от изпълнението на задълженията по Споразумението за стабилизиране и асоцииране като цяло са положителни.

Страната ще бъде в състояние да поеме всички задължения, произтичащи от членството, в средносрочен план в повечето области от достиженията на правото на ЕС, ако процесът на привеждане в съответствие на законодателството продължи и ако се полагат значителни и постоянни усилия, за да се постигне изпълнение и прилагане на законодателството. Специално внимание трябва да се отдели на свободното движение на стоки, закона за интелектуалната собственост, информационното общество и медиите, селското стопанство и развитието на селските райони, безопасността на храните, ветеринарната и фитосанитарната политика, рибарството, транспортната политика, социалната политика и трудовата заетост, регионалната политика и координирането на структурните инструменти, съдебната власт и основните права, правосъдието, свободата и сигурността и финансовия контрол. Пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда може да се постигне само в дългосрочен план и за него ще са необходими значителни инвестиции. Усилията в тази област трябва да се увеличат.

Присъединяването на Албания ще има ограничено общо отражение върху политиките на Европейския съюз и няма да засегне способността му да запази и задълбочи развитието си.

Комисията е на мнение, че преговорите с Албания за присъединяване към Европейския съюз трябва да започнат, след като страната постигне необходимата степен на съответствие с критериите за членство, и по-специално с политическите критерии от Копенхаген, изискващи стабилност на институциите, гарантиращи демокрацията и правовата държава. В този смисъл е необходимо Албания да изпълни следните ключови приоритети:

- да осигури правилното функциониране на парламента въз основа на конструктивен и постоянен политически диалог между всички политически партии;
- да приеме неприетите закони, за които е необходимо голямо мнозинство в парламента;
- да назначи омбудсман и да предвиди редовна процедура на изслушване и гласуване в парламента за назначенията в конституционния и върховния съд;
- да измени законодателната рамка за провеждането на избори в съответствие с препоръките на ОССЕ/СДИЧП;
- да гарантира, че изборите се провеждат в съответствие с европейските и международните стандарти;

- да довърши основната работа по реформата на публичната администрация, включително да внесе изменения в закона за държавната администрация и да укрепи департамента за публична администрация, за да се постигне по-голям професионализъм и деполитизация на публичната администрация и да се утвърди използването на прозрачен подход, основан на качеството на работа, при назначенията и повишенията;
- да укрепи принципа на правовата държава чрез приемането и изпълнението на стратегия за реформа на съдебната власт, като по този начин ще се постигнат независимост, ефективност и отчетност на съдебните институции;
- да постигне резултати при изпълнението на стратегията и плана за действие на правителството за борба с корупцията и да отстрани пречките пред воденето на разследвания срещу съдии, министри и депутати; да постигне стабилни резултати при дейното разследване, съдебно преследване и издаване на окончателни присъди по случаи на корупция на всички нива;
- да засили борбата срещу организираната престъпност въз основа на оценка на заплахата и дейни разследвания, по-активно сътрудничество с регионалните партньори и партньорите от ЕС и по-добро координиране на правоприлагащите агенции; да постигне стабилни резултати в тази област;
- да изготви, приеме и изпълни национална стратегия и план за действие относно правото на собственост, след като проведе широкообхватна консултация със заинтересованите страни и вземе предвид практиката на ЕСПЧ; тези действия трябва да обхванат реституцията, обезщетяването и узаконяването;
- да предприеме конкретни действия за по-голяма защита на правата на човека, по-специално на жените, децата и ромите, и за ефективно прилагане на политиките за борба с дискриминацията;
- да вземе допълнителни мерки за по-добро отношение към задържаните лица в полицейските участъци, предварителния арест и затворите; да предвиди съдебни действия по случаите на малтретиране и да подобри изпълнението на препоръките на омбудсмана в тази област.

Албания бива насърчавана да продължи конструктивното си участие в регионалното сътрудничество и в укрепването на двустранните отношения със съседните държави. Безпроблемното прилагане на ССА трябва да продължи. В тази връзка трябва да се обърне надлежно внимание на спазването на сроковете за изпълнение на ангажиментите на страната. Освен това Албания бива активно насърчавана да продължи да укрепва административния си капацитет във всички сфери. Необходимо е сътрудничеството с гражданското общество да бъде модернизирано. Албания трябва да отдели необходимите ресурси, за да постигне ефективно функциониране на своите институции за правата на човека и да увеличи усилията си в областта на закрилата на малцинствата. Нужно е да се укрепят свободата на медиите и тяхната независимост, както и да се реши въпросът с упражняването на политическо влияние.

Комисията ще следи напредъка на нужните реформи съгласно институционалната рамка на Споразумението за стабилизиране и асоцииране и ще продължи да подкрепя усилията, които се полагат, посредством финансовия инструмент на ИПП. Тя ще представи доклад за напредъка на Албания, който ще бъде включен в пакета относно

разширяването през 2011 г. Този доклад ще бъде съсредоточен, по-специално, върху изпълнението на ключовите приоритети, по които трябва да се предприемат действия, за да бъдат започнати преговори за присъединяване.